

עפ"ת 37016/12/18 - נסאר נבואני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 37016-12-18 נבואני נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:
בפני כבוד השופט ערן קוטון
מערער נסאר נבואני
נגד מדינת ישראל
משיבה
פסק דין

1. לפניי ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בעכו (להלן: "בית משפט קמא"), שניתן בגדרי תת"ע 8258-04-18, ועל החלטה שלא לבטלו.

ההליך בבית משפט קמא

2. לפניי בית משפט קמא הונח כתב אישום בו יוחסה למערער עבירה של שימוש בטלפון שלא באמצעות דיבורית במהלך נהיגה ברכב, לפי תקנה 28(ב)(1)(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961.

לפי כתב האישום, בתאריך 22.1.18 בשעה 10:15, בכפר יאסיף, ליד נקודת משטרה, נהג המערער ברכב מסוג מחפרון אופני. בעת שהיה בתנועה אחז המערער או השתמש בטלפון שלא באמצעות דיבורית.

3. בעטיה של נהיגתו האמורה קיבל המערער הודעת תשלום קנס על סך 1,000 ₪ והגיש בקשה להישפט. הדיון נקבע ליום 12.9.18 והמערער זומן לדיון מכתובתו. ההזמנה לדיון חזרה תוך ציון הערה "לא נדרש".

4. בית משפט קמא דן ביום 12.9.18 בעניינו של המערער. כיוון שהמערער הוזמן כדין אך לא התייצב, ראה בכך בית משפט קמא הודאה בעובדות הנטענות בכתב האישום. בית משפט קמא הרשיע אפוא את המערער בביצוע העבירה המיוחסת לו בכתב האישום. בהמשך גזר בית משפט קמא את דינו של המערער ודן אותו לרכיבי הענישה שלהלן -

פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של חודש אחד; פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של חודש אחד, וזאת על תנאי למשך שנה, והתנאי הוא שהמערער לא יעבור עבירה בה הורשע או עבירה מהעבירות המפורטות בתוספת הראשונה או השנייה לפקודת התעבורה [נוסח חדש]; קנס בסך 1,500 ₪.

5. ביום 9.12.18 פנה המערער לבית משפט קמא בבקשה דחופה לביטול פסק הדין ועיכוב ביצועו. המערער טען כי לא ידע על אודות הדיון ובאם בקשתו תידחה ייגרם לו עוול. הותרת פסק הדין על כנו עלולה למוטט את המערער כלכלית ולגרום לכך שיוותר ללא פרנסה. נטען כי המערער כופר במיוחס לו. היה על בית משפט קמא לדחות את הדיון או לחייב את המערער בהוצאות, אך לא להטיל עליו עונש כה כבד שעלול להביא להרס משפחתו.

המשיבה התנגדה לבקשה בטענה שהמערער לא טען דבר על אודות העבירה שביצע ולא הציג טענת הגנה כלשהי. עוד נטען כי המערער זומן כדיון, אך לא דרש את דבר הדואר. כן נטען כי הבקשה הוגשה בשיהוי ניכר, לאחר כשלושה חודשים מיום פסק הדין, ולאחר שחלפה התקופה הקבועה בדיון המאפשרת הגשתה. נטען כי המערער לא עמד בנטל המוטל עליו לשכנע כי יש הצדקה לביטול פסק הדין שניתן בהיעדרו ואף העונש שהוטל עליו הוא ראוי והולם, נוכח עברו התעבורתי.

6. בהחלטה שניתנה ביום 13.12.18 דחה בית משפט קמא את בקשת המערער.

בית משפט קמא ציין כי ההזמנה לדיון חזרה תוך ציון הערה "לא נדרש". מכאן שהיה על המערער להוכיח כי לא קיבל את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו. אף לא הוכח כי למערער כתובת אחרת מזו הרשומה במשרד הפנים או בתעודת הזהות שלו. לפיכך, חלה חזקת המסירה. עוד נקבע כי המערער אמנם טען כי לא ביצע את העבירה, אך טענה זו נטענה בעלמא ללא שהובאה כל ראיה לביסוסה. אשר לעונש, סבר בית משפט קמא כי אין חשש לעיוות דין, שכן הענישה בנסיבות העניין היא מידתית וסבירה.

הוסיף בית משפט קמא והסב תשומת לב המערער לכך שהוטלה עליו פסילת רישיון נהיגה והנהיגה אסורה עליו. כן נאמר שחובה עליו להפקיד את רישיון הנהיגה במזכירות בית המשפט וכל עוד לא הופקד רישיון הנהיגה הרי הפסילה בתוקף אולם ימים אלו לא יובאו במניינה.

הערעור

7. המערער מיאן להשלים עם החלטת בית משפט קמא.

בהודעת הערעור שהוגשה ביום 17.12.18 פירט בא כוחו את השתלשלות האירועים. לטענתו הותרת פסק הדין על כנו משמעותה "גזר-דין מוות", שכן המערער הוא המפרנס היחיד במשפחתו ורישיון הנ ג דרוש לצרכי עבודתו. המערער ביקש לתת לו הזדמנות להוכיח את חפותו בבית משפט קמא. כן נטען כי העונש שהוטל על המערער אינו מידתי.

8. לדיון שהתקיים בגין ערעורו לא טרח המערער להתייבב. בא כוחו טען כי המערער נתון באבל, אך פרטים נוספים לא הובאו לידיעת בית המשפט ואף לא לידיעת ב"כ המערער. מידת הקרבה של המערער אל האדם שנפטר לא הובררה, מועד הפטירה לא נמסר, וראיה כלשהי בדבר טענת המערער לא הוגשה. נוסף על כך, לא הוגשה לתיק בית המשפט בקשת דחייה עובר לדיון.

למרות האמור, לא מצא בית המשפט לנכון לעשות שימוש בסעיף 208 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ) ושמע את טיעוני הצדדים.

ב"כ המערער חזר על טיעוניו הכתובים. כן הדגיש שגם אם הערעור על החלטת בית משפט קמא לא יתקבל, הרי יש מקום להקל בדינו של המערער בצורה ממשית. הקנס שהוטל על המערער מלכתחילה עמד על 1,000 ₪ ולא הייתה הצדקה להחמיר עם המערער בצורה כה קיצונית.

מנגד, ביקשה המשיבה לדחות את הערעור. לדידה לא הייתה הצדקה להיעדרו של המערער מן הדיון בבית משפט קמא, ואף לא הוכחה הצדקה להיעדרו מן הדיון בהליך דן. עוד נטען כי אין למערער כל הגנה, בפרט שעל פי הודעת תשלום הקנס הודה המערער במיוחס לו לפני השוטר שערך את ההודעה. נטען כי העונש שהוטל על המערער הוא סביר ומידתי, נוכח הרשעותיו הקודמות בתחום התעבורה הכוללות הרשעות לא מעטות בעבירה זוהה.

דיון והכרעה

9. בחנתי את הנתונים שלפניי ושקלתי ענייניו של המערער.

כאמור בסעיף 130(ח) לחסד"פ - "נגזר דינו של הנאשם בחטא או בעוון שלא בפניו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הנידון, לבטל את הדיון לרבות את הכרעת הדין וגזר הדין אם ניתנו בהעדרו, אם נוכח שהיתה סיבה מוצדקת לאי התייצבותו או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין; בקשה לפי סעיף קטן זה תוגש תוך שלושים ימים מהיום שהומצא לנאשם פסק הדין אולם רשאי בית המשפט לדון בבקשה שהוגשה לאחר מועד זה אם הבקשה הוגשה בהסכמת התובע".

10. אשר לאי התייצבות המערער לבירור דינו, הוכח כי ההזמנה לדיון נשלחה למערער לכתובתו הידועה והמוכרת אך המערער לא דרש את ההזמנה.

בהתאם לתקנה 44א לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד-1974, בעבירה כמו זו בגינה הואשם המערער רואים את ההזמנה למשפט "כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו חמישה עשר ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה או את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן".

כפי שהובהר לעיל, ההזמנה לדיון חזרה בציון הערה - "לא נדרש".

מכאן שהיה על המערער להוכיח כי לא קיבל את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מקבלתה. המערער לא עמד בנטל ההוכחה המוטל על כתפיו, משכך רשאי היה בית משפט קמא לראות במערער כמי שהוזמן לדיון כדין, לראות בו כמי שמודה בביצוע העבירה המיוחסת לו, ולהרשיעו בהיעדרו.

11. נפסק ברע"פ 8427/17 מדינת ישראל נ' סאלם (25.3.18) (להלן: "עניין סאלם") -

"[...] כאשר דו"ח העבירה, ההזמנה לדין, או כתב האישום נשלחים בדואר רשום לכתובתו של המבקש במשרד הפנים, לא תעמוד לו, ככלל, טענה לקיומה של סיבה מוצדקת לאי התייצבות. זאת, גם אם עבר המבקש למקום מגורים אחר מבלי ששינה את כתובתו במשרד הפנים; מסירת הזימון לאדם בוגר בכתובתו הרשומה של המבקש מהווה מסירה כדין; טענות לשיבושים בהגעת דברי הדואר יש לתמוך בחומר ממשי, ואין להעלות טענות מסוג זה בעלמא וללא כל תימוכין; ככלל, טענות בדבר בלבול או שכחה של מועד הדין לא תתקבלנה כסיבה מוצדקת לאי התייצבות, הגם שבמקרים המתאימים ניתן לטעון לקיומו של חשש לעיוות דין; גם טענות בדבר חוסר האפשרות לקבל את דבר הדואר, בשל שהייה בחו"ל, שהייה ממושכת במקום אחר בארץ, אשפוז בבית חולים וכיוצ"ב, יש לתמוך במסמכים ואין לקבל טענות מעין אלה ללא תימוכין מספיקים".

12. אשר לחשש לעיוות הדין, הוצגה הודעת תשלום הקנס שנרשמה מידית לאחר ביצוע העבירה ונמסרה למערער. בהודעה רשם השוטר את דברי המערער כדלקמן - אתה "צודק לקוח שלי התקשר אלי הוא ממתין לי לעבודה". מכאן שהמערער הודה בביצוע העבירה המיוחסת לו ולא קיים חשש מבוסס לעיוות דין שנגרם לו שעה שנשפט בהיעדרו. אף בבקשה שהוגשה לבית משפט קמא ובהודעת הערעור לא נטענו טענות עובדתיות המבססות את כפירת המערער במיוחס לו. המערער לא הגיש ראיות לתמיכה בטענת הכפירה שנטענה בעלמא.

בהקשר דנן נפסק בעניין סאלם -

"לסיכום, על כל הטוען לקיומה של עילה זו, במסגרת בקשה לביטול פסק דין שניתן בהיעדר, להציג טעמים של ממש לביסוס טענתו, טעמים הנתמכים במסמכים ובראיות שיש בהם פוטנציאל של ממש לשינוי התוצאה".

כן נפסק ברע"פ 6165/17 סעדא נ' מדינת ישראל (24.4.18) -

"אכן, בהתאם להוראתו של סעיף 130(ח) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-

1982, גם כאשר לא קיימת סיבה מוצדקת לאי התייצבותו של הנאשם לדין בעניינו, רשאי בית המשפט לבטל את פסק הדין שניתן בהיעדרו, אם שוכנע כי הדבר דרוש לצורך מניעת עיוות דין. אלא שבעניינו, המבקש לא העלה כל טענה באשר לעיוות דין אשר עלול להיגרם לו. כך, טענותיו לפיהן בידיו ראיות להוכחת חפותו נטענו בעלמא, ללא כל פירוט או ביסוס עובדתי ולא מצאתי מקום להידרש להן".

13. שקלתי אף את טענותיו של ב"כ המערער שלפיהן בית משפט קמא החמיר עם מרשו יתר על המידה. לו היה המערער משלם את חובו לאחר קבלת הודעת הקנס ולא היה מגיש בקשה להישפט, היה עומד הקנס על סכום של ₪ 1,000. עם זאת, נוכח הגשת הבקשה להישפט בית משפט קמא לא היה כבול לסכום האמור.

עיון בגיליון הרשעותיו הקודמות של המערער בתחום התעבורה מגלה כי רשומות לחובתו 12 הרשעות קודמות מתוכן 6 בגין עבירות דומות (לרבות העבירה מושא הערעור הנוכחי). המערער הוכיח עצמו כמי שאינו לומד לקחו מענישה מקלה ושב וחוזר לבצע את אותה עבירה פעם אחר פעם. בנסיבות אלה, נוכח הסכנה בה העמיד המערער את עצמו ואת שאר המשתמשים בדרך בכך שהשתמש בטלפון ללא דיבורית, איני סבור כי העונש שהוטל על המערער הוא עונש החורג ממתחם הסבירות. בהקשר זה אפנה לעפ"ת (מחוזי באר שבע) 7024-06-12 **עורסאן נ' מדינת ישראל** (15.10.12).

14. נוסף על כל האמור אעיר כי התנהלות המערער מעוררת קושי. המערער מיקד טענותיו בערעור בכך שנגרם לו עוול עת בבית משפט קמא הוא לא קיבל את יומו. אך הנה, כשניתן לו יומו בערכאת הערעור, לא טרח המערער לנצלו, לא התייצב לדיון, לא הגיש בקשת דחייה ואף לא הציג ראיה אשר יש בה להצדיק את היעדרו.

15. על יסוד כל אלה, איני סבור כי הוצגה עילה אשר יש בה להצדיק התערבות בפסק דינו של בית משפט קמא ובהחלטה שלא לבטלו. אין בידי אפוא להיעתר לערעור.

הצדדים הסכימו שפסק הדין יינתן בהיעדרם.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים ותוודא קבלתו.

ניתן היום, י"ז טבת תשע"ט, 25 דצמבר 2018, בהעדר הצדדים.